

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 191/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť RSDr. V. H., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom JUDr. M. K., Michalovce, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 32 PP 112/08 a jeho uznesením z 26. februára 2009 a porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Prešov č. k. 32 PP 112/08-68 z 26. februára 2009, ako aj uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 4 Tos 7/09-88 z 21. apríla 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RSDr. V. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2009 doručená sťažnosť RSDr. V. H., t. č. vo výkon trestu (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., M. Sťažovateľ v petite sťažnosti namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 32 PP 112/08 a jeho uznesením z 26. februára 2009. Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti namietal aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu v konaní vedenom pod č. k. 32 PP 112/08-68 z 26. februára 2009 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „uznesenie z 26. februára 2009“). Sťažovateľ zároveň navrhol ústavnému súdu zrušiť uznesenie okresného súdu.

Ústavnému súdu bolo 19. mája 2009 doručené podanie sťažovateľa učené bez jeho právneho zástupcu, prostredníctvom ktorého podal sťažnosť doručenú ústavnému súdu 11. mája 2009. Vo svojom podaní sťažovateľ namieta porušenie svojich konkrétne nešpecifikovaných základných a iných práv rozhodnutiami všeobecných súdov „*v trestnoprávnej veci o podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody*“. Rozhodnutia konkrétne neoznačil. Sťažovateľ vo svojom podaní výslovne uvádza, že v súvislosti s týmto namietaným porušením jeho základných a iných práv „*Na právne zastupovanie pred Ústavným súdom zvolil som si advokáta JUDr. M. K. – ktorému som podpísal splnomocnenie a on to už predložil ústavnému súdu*“.

Vzhľadom na už uvedený obsah sťažovateľovho podania v spojení s obsahom sťažnosti doručenej ústavnému súdu 11. mája 2009 ústavný súd ustálil, že ide o doplnenie tejto sťažnosti tak, že ním sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“)

č. k. 4 Tos 7/09-88 z 21. apríla 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhol ústavnému súdu zrušiť uznesenie krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti, jej doplnenia a príloh vyplýva, že sťažovateľ 12. decembra 2008 podal okresnému súdu žiadosť o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Okresný súd nariadil verejné zasadnutia na prerokovanie žiadosti sťažovateľa na 9. január 2009, 27. január 2009 a 10. február 2009, ktoré boli odročené bez prerokovania veci z dôvodu nedoručenia príslušného trestného spisu okresnému súdu. Na poslednom verejnom zasadnutí nariadenom na 26. február 2009 okresný súd uznesením z 26. februára 2009 rozhodol o žiadosti sťažovateľa tak, že žiadosť sťažovateľa zamietol.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť.

Dňa 30. marca 2009 bol spis okresným súdom predložený krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

Uznesením krajského súdu z 21. apríla 2009 bolo zrušené uznesenie okresného súdu a uložené okresnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Okresnému súdu bol spis vrátený 5. mája 2009.

Dňa 15. mája 2009 okresný súd nariadil vo veci verejné zasadnutie na 16. jún 2009.

Sťažovateľ videl porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 PP 112/08 a jeho uznesením z 26. februára 2009 v tom, že okresný súd nerozhodol o jeho žiadosti o podmieňané prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zákonnej 60-dňovej lehote od doručenia jeho žiadosti okresnému súdu.

Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu videl sťažovateľ v tom, že tieto uznesenia hodnotil ako nezákonné, nesprávne a založené na nesprávnom právnom názore.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 32 PP 112/08

Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred všeobecným súdom, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali, že ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podali sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov adresovanú predsedovi príslušného všeobecného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 nasl. zákona o súdoch totiž považuje v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky“.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Zo sťažnosti, z jej doplnenia a príloh vyplýva, že sťažovateľ podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu až po doručení svojej sťažnosti ústavnému súdu 11. mája 2009, a to 18. mája 2009. Táto sťažnosť bola vybavená listom predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2247/2009 z 26. mája 2009 ako neopodstatnená.

Keďže v danom prípade sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepodal sťažnosť na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov predsedovi okresného súdu podľa § 62 a nasl. zákona o súdech, ktorú ústavný súd považuje za účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol jeho sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu neprípustnosti.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu

Proti uzneseniu okresného súdu bol prípustný opravný prostriedok – sťažnosť, ktorý sťažovateľ aj využil a na jeho základe preskúmal zákonnosť a ústavnosť tohto uznesenia krajský súd ako súd vyššieho stupňa v súlade so svojou zákonnou právomocou. Vzhľadom

na uvedené ústavný súd konštatuje, že preskúmanie uznesenia okresného súdu nepatrí do právomoci ústavného súdu, a preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základných právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Krajský súd svojím uznesením zrušil sťažnosťou sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu a uložil okresnému súdu vo veci znovu konať a rozhodnúť. Rozhodnutím krajského súdu bolo vyhovené opravnému prostriedku sťažovateľa podanému proti uzneseniu okresného súdu. Uvedený meritórny obsah uznesenia krajského súdu sám osebe vylučuje danosť akejkoľvek príčinnej súvislosti medzi týmto uznesením a sťažovateľom namietaným porušením označených práv. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2009